

ЗМІСТ

341 082) «2012.10.19»
412 43+67.404я43

Редакційна колегія:

Т. В. Боднар, О. В. Дзера, Н. С. Кузнецова, О. В. Кохановська, Р. А. Майданик (відп. ред.), І. А. Безклубий, Е. М. Грамацький, О. О. Отраднова, Ю. В. Носік, А. О. Кодинець, І. В. Кривошеїна, В. Є. Макода, О. В. Мельник, Л. В. Панова, О.О. Первомайський, Л.І. Радченко, Р.Б. Сабодаш, В. В. Цюра, Г. Г. Харченко, М. М. Хоменко.

Відповідальний редактор

Р. А. Майданик

Актуальні проблеми цивільного, сімейного та міжнародного приватного права (Матвєєвські цивілістичні читання). Матеріали міжнародної науково-практичної конференції: у двох томах, Київ, 19 жовтня 2012 року. – К.: ТОВ «Білоцерківдрук», 2013. – 848 с.

Том I: Актуальні проблеми цивільного, сімейного та міжнародного приватного права (Матвєєвські цивілістичні читання). Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, Київ, 19 жовтня 2012 року. – К.: ТОВ «Білоцерківдрук», 2013. – 424 с.

Збірник присвячений актуальним науковим проблемам цивільного, сімейного та міжнародного приватного права. Книга підготовлена на основі матеріалів міжнародної науково-практичної конференції, проведеної 19 жовтня 2012 року кафедрою цивільного права юридичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

До збірника увійшли наукові доповіді провідних вчених у сфері приватного права України, Російської Федерації, Молдови, практикуючих юристів, працівників судових органів, а також аспірантів, здобувачів і студентів.

Збірник адресоване вченим, науковим співробітникам, викладачам юридичних факультетів і вищих навчальних закладів, аспірантам, а також працівникам судів, прокуратури, адвокатури, іншим особам, які вивчають і розвивають доробки приватноправової науки.

178-617-566-165-9

Передмова12

Н. С. Кузнецова. ГРАЖДАНСКОЕ ПРАВО УКРАИНЫ: НЕОБХОДИМОСТЬ СИСТЕМНОГО СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ.....12

Б. М. Гонгало. ЖИЛИЩНЫЙ КОДЕКС РОССИИ: ПРЕДМЕТ ПРАВОВОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ, МЕСТО В СИСТЕМЕ ЖИЛИЩНОГО ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА.....19

Р. А. Майданик. СИСТЕМА ИСТОЧНИКОВ ГРАЖДАНСКОГО ПРАВА УКРАИНЫ.....37

Л. А. Новоселова. РЕФОРМА РОССИЙСКОГО КОРПОРАТИВНОГО ПРАВА: ЦЕЛИ И ПЕРСПЕКТИВЫ.....46

А. С. Довгерт. ПРОФЕСОРИ МАТВЄЄВИ В НАУЦІ МІЖНАРОДНОГО ПРИВАТНОГО ПРАВА РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ.....54

А. О. Иншакова. КЛАССИФИКАЦИЯ СУБЪЕКТОВ ИННОВАЦИОННОЙ АКТИВНОСТИ ПО УРОВНЯМ ГЛОБАЛЬНОЙ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ СИСТЕМЫ: ВОПРОСЫ ПРАВОСУБЪЕКТНОСТИ.....60

В. В. Луць. ПІДСТАВИ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У НАУКОВІЙ КОНЦЕПЦІЇ ПРОФЕСОРА Г. К. МАТВЄЄВА.....69

Е. В. Вавилин. ПРАВООТНОШЕНИЕ: ПОНЯТИЕ, СТРУКТУРА И СОДЕРЖАНИЕ.....73

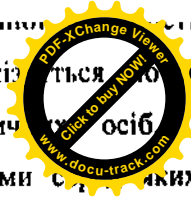
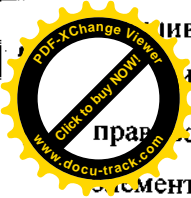
Р. О. Стефанчук. МОДЕРНІЗАЦІЯ КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИХ ЗАСАД ЦИВІЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ (В КОНТЕКСТІ ДІЯЛЬНОСТІ КОНСТИТУЦІЙНОЇ АСАМБЛЕЇ).....81

Є. О. Харитонов. ДО ПРОБЛЕМИ КОРЕКТНОСТІ ТЕРМІНО-ПОНЬ «ПРОГАЛИНИ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ» ТА «ПРОГАЛИНИ У ЦИВІЛЬНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ».....87

В. К. Антошкіна. ПОНЯТТЯ ТА ЗНАЧЕННЯ ТЛУМАЧЕННЯ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИХ НОРМ В ПРОЦЕСІ ЇХ РЕАЛІЗАЦІЇ.....93

П. А. Грицько. ИЗЪЯТИЕ ЗЕМЕЛЬНОГО УЧАСТКА У СУБЪЕКТА ПРАВА ЕГО НЕНАДЛЕЖАЩЕМ ИСПОЛЬЗОВАНИИ.....	204
В. А. Трубова. МЕХАНИЗМ ЗАЩИТЫ ПРАВ ЛИЦ, НЕ ДОСТИГШИХ ПОВЕРЖЕННОЛЕТИЯ.....	216
Ю. М. Жорнокуй. ДО СПИВВІДНОШЕННЯ ПОНЯТЬ «КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ» ТА «КОРПОРАТИВНИЙ КОНФЛІКТ».....	221
А.А. Кот. ЗАЩИТА ПРАВ СУБЪЕКТОВ АНТИСОЦИАЛЬНЫХ СДЕЛОК.....	226
Л. В. Красицкая. О СОВРЕМЕННЫХ ТЕНДЕНЦИЯХ ЗАЩИТЫ ПРАВ РОДИТЕЛЕЙ И ДЕТЕЙ В УКРАИНЕ.....	230
Е. Ю. Ламейкина. ПРОБЛЕМЫ РАЗГРАНИЧЕНИЯ СОВМЕСТНО НАЖИТОГО И ЛИЧНОГО ИМУЩЕСТВА СУПРУГОВ.....	234
В. І. Труба. ДО ПИТАННЯ ЩОДО ПОДІЛУ СПІЛЬНОГО МАЙНА ПОДРУЖЖЯ.....	245
К. М. Амбарцумян. ВПЛИВ РИМСЬКОГО ПРАВА НА СУЧАСНИЙ ІНСТИТУТ ВІНДИКАЦІЇ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ.....	249
Т. П. Базова. ПРАВО ПОДРУЖЖЯ НА ЖИТЛО НАБУТЕ ВНАСЛІДОК ЙОГО ПРИВАТИЗАЦІЇ.....	253
О. С. Губар. ЩОДО ВІДМОВИ В ЗАХИСТІ ПРАВА І ПРИПУСТИМОСТІ ІНШИХ ПРАВОВИХ НАСЛІДКІВ ЗЛОВЖИВАННЯ ПРАВОМ ЗА ЦИВІЛЬНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ.....	256
О. Ю. Єгоричева. НОРМИ ОНОВЛЕНОЇ СТ. 711 ЦК УКРАЇНИ СУПЕРЕЧАТЬ ПРИНЦИПАМ СПОЖИВЧОГО ЗАКОНОДАВСТВА.....	261
Д. С. Илюшников. МЕДИАЦИЯ – АЛЬТЕРНАТИВНАЯ ПРОЦЕДУРА УРЕГУЛИРОВАНИЯ СПОРОВ: ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВО И ПРАКТИКА ПРИМЕНЕНИЯ.....	265
Л. В. Лешанич. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПАТРОНАТНОГО ВИХОВАТЕЛЯ ЗА НЕКИКОНАННЯ ОБОВ'ЯЗКІВ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ ДОГОВОРОМ ПРО ПАТРОНАТ.....	273
Т. П. Матвиевская. К ВОПРОСУ О СИСТЕМЕ ГРАЖДАНСКО-ПРАВОВЫХ СРЕДСТВ ОХРАНЫ ПРАВ ПОТРЕБИТЕЛЕЙ.....	276

Е. Е. Мухамедова. ОСОБИСТЕ НЕМАЙНОВЕ ПРАВО НА МИРНЕ ЗІБРАННЯ.....	28
В.Ю. Пашутіна. ПРО ЗЛОВЖИВАННЯ КОРПОРАТИВНИМИ ПРАВАМИ.....	28
П. Д. Петренко. АНАЛІЗ ГАРАНТІЙ ТА ІНШИХ ІНСТИТУТІВ, ЯКІ ВИКОНУЮТЬ ГАРАНТІЙНІ ФУНКЦІЇ, У КРАЇНАХ АНГЛО-АМЕРИКАНСЬКОЇ СИСТЕМИ ПРАВА.....	288
І. О. Ромашенко. ОСОБЛИВОСТІ СПОСОБІВ ЗАХИСТУ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ З ТОЧКИ ЗОРУ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА.....	292
С. В. Тютерева. «ВРАЧЕБНАЯ ОШИБКА» И «ДЕФЕКТ ОКАЗАНИЯ МЕДИЦИНСКОЙ ПОМОЩИ» КАК ОСНОВАНИЯ ДЛЯ ГРАЖДАНСКО-ПРАВОВОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТИ.....	295
О. В. Шемшур. СПИВВІДНОШЕННЯ ПОНЯТТЯ «РИЗИК» З ІНШИМИ ПРАВОВИМИ КОНСТРУКЦІЯМИ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ.....	301
О. Є. Щербатюк. ПРОБЛЕМИ ПОСИЛЕННЯ ЗАХИСТУ НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРНО-АРХЕОЛОГІЧНОЇ СПАДЩИНИ ЧЕРЕЗ ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ РЕГУЛЮВАННЯ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИН З ПРИВОДУ СКАРБУ.....	306
Т. В. Боднар. ДЕЯКІ АСПЕКТИ НЕДОПУЩЕННЯ ЗЛОВЖИВАННЯ ПРАВОМ ПРИ ОДНОСТОРОННІЙ ВІДМОВІ КРЕДИТОРА ВІД ДОГОВОРУ.....	312
В. І. Борисова. ДО ПРОБЛЕМ БЛАГОДІЙНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ЯК НЕПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ.....	315
В. Ю. Евко. СООТНОШЕНИЕ ПРАВОВОГО СТАТУСУ И ПРАВОСУБЪЕКТНОСТИ ФИЗИЧЕСКИХ ЛИЦ.....	320
А. В. Зеліско. ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВІ ЗАСОБИ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ТЕХНОПАРКІВ ІЗ СТАТУСОМ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ.....	324
О. І. Зозуляк. СТАН НОРМАТИВНОГО ВРЕГУЛЮВАННЯ СТАТУСУ НЕПІДПРИЄМНИЦЬКИХ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ (ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ ТА ОКРЕСЛЕННЯ ШЛЯХІВ ЇЇ ВИРІШЕННЯ).....	329

живатися в їх правомірне здійснення.
 Виходячи з всього вищеизложеного можна зробити висновок про те, що
 правовий статус і правосуб'єктність фізичного особи мають такої общої
 елемент як правоспособність, чим і характеризується їх співвідношення.

Література:

1. Витрук Н.В. Правовой статус личности в СССР / Витрук Н.В. – М.: Юрид. лит., 1985. – 176 с.
2. Матузов Н.И. Юридическая обязанность и ответственность как элементы правового статуса личности / Н.И. Матузов // Конституция СССР и правовое положение личности. – М., 1979. – С. 81 – 88.
3. Пхаладзе Б.В. Юридические формы положения личности в советском обществе / Пхаладзе Б.В. – Тбилиси : Мецниереба, 1969. – 86 с.
4. Сафронов В.М. Правовое положение личности в СССР / Сафронов В.М. – М.: Знание, 1971. – 59 с.
5. Чхиквадзе В.М. Демократия и правовой статус личности в социалистическом обществе / Чхиквадзе В.М. – М.: Наука, 1987. – 231 с.

А. В. Зеліско,
 к.ю.н., доцент,

доцент кафедри цивільного права юридичного інституту
 Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

**ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВІ ЗАСОБИ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ
 ТЕХНОПАРКІВ ІЗ СТАТУСОМ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ**

Соціально-економічні процеси, які відбуваються у державі та супроводжуються тенденціями до світової інтеграції, зумовлюють активізацію уваги до розробки та впровадження інновацій у виробничу та соціальну інфраструктуру, свідченням чого є прийняття Закону України від 8

вересня 2011 року «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» [1]. З огляду на наведені аргументи актуалізація дослідження особливостей правового статусу юридичних осіб здійснюють інноваційну діяльність, найбільш поширеними є технопарки. Їх правовий статус розглядався в основному ученими у галузі господарського права, які акцентували свою увагу в першу чергу на спеціальному правовому режимі реалізації інноваційних проєктів. Водночас цілком очевидно, що дослідження потребує правовий статус технопарків юридичних осіб, зокрема, питання, пов'язані із їх правоздатністю, природою установчих документів, які є основою їх функціонування тощо.

Легальне поняття технопарку міститься у ст. 1 Закону «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків» *технологічний парк* (технопарк) - юридична особа або група юридичних осіб (далі - учасники технологічного парку), що діють відповідно до договору про спільну діяльність без створення юридичної особи та (або) об'єднання вкладів з метою створення організаційних засад виконання проєктів технологічних парків з виробничого впровадження наукоємних розробок, високих технологій та забезпечення промислового випуску конкурентоспроможної на світовому ринку продукції [2]. Наведене визначення дозволяє стверджувати, що вказані юридичні особи функціонують з певною метою, здійснюючи діяльність конкретного типу та у певній сфері. Підтвердженням цього є п. 2 Положення про порядок створення і функціонування технопарків та інноваційних структур інших типів, згідно з яким технопарк як інноваційна структура створюється у будь-якій організаційно-правовій формі та діє з визначеними галузями діяльності та типом функціонування, орієнтованими на створення та впровадження наукоємної конкурентоспроможної продукції [3]. Отже, незважаючи на ст. 91 ЦК України, яка декларує універсальну правоздатність юридичних осіб, технопарки характеризуються виключною правоздатністю, що означає можливість здійснювати лише ті ви-

льності, які здійснюються організаціями з виключною правоздатністю, характеризуються наявністю в них публічного інтересу [4, с.79]. О. Я. Курбатов, визначаючи загальне поняття виключної правоздатності, стверджує, що це дозволений тип правового регулювання, через те, що в основі його лежить загальна заборона організаціям здійснювати усі правочини, операції і види діяльності, крім прямо дозволених і тільки при наявності дозволу. Тобто, дозволені їм правочини, операції і види діяльності мають бути вказані в законі [5, с.7].

Виключна правоздатність технопарків зумовлює застосування до правового регулювання їх статусу особливих механізмів, серед яких насамперед слід вказати на специфіку набуття статусу інноваційної інфраструктури. Адже виникнення цього статусу у технопарку пов'язується не з моментом державної реєстрації його як юридичної особи, а з внесенням його до реєстру інноваційних структур.

Комісія з організації діяльності технологічних парків та інноваційних структур інших типів готує експертний висновок та пропозиції щодо надання інноваційній структурі відповідного статусу. Міністерство освіти і науки, молоді і спорту України за поданням Комісії з організації діяльності технологічних парків та інноваційних структур інших типів здійснює реєстрацію інноваційної структури та її основного інноваційного продукту шляхом включення її до Державного реєстру інноваційних структур та видачі відповідного свідоцтва [3]. Саме свідоцтво про реєстрацію інноваційної структури дає право на отримання податкових, валютно-фінансових та інших пільг і переваг, установлених законодавством.

Ст. 4 Закону «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків» встановлює, що підставою для державної реєстрації технологічного парку є включення його до переліку технопарків, що наведений у преамбулі цього Закону [2]. Очевидним є те, що наведена норма не узгоджується із передбаченим законодавством порядком створення

юридичних осіб приватного права. Це про існування таких юридичних осіб свідчить п. 2 Положення про порядок функціонування технопарків та інноваційних структур, відповідно до якого технопарк як інноваційна структура створюється в якій організаціїно-правовій формі та п. 6, який визначає, що інноваційні структури виду А (із статусом юридичної особи) створюються в порядку встановленому законодавством для відповідних організаційних суб'єктів підприємництва (підприємство, об'єднання підприємств, господарські товариства тощо). Проаналізовані норми законодавства про відсутність доктринального підходу до регулювання цивільно-правового статусу технологічних парків.

Виключна правоздатність технопарків зумовлює спеціальні вимоги щодо їх установчих документів. Положення про порядок створення та функціонування технопарків та інноваційних структур інших типів передбачає, що інноваційна структура будь-якого виду розробляє та затверджує проект своєї діяльності, який подається при реєстрації та містить: визначення концепції та цілей функціонування інноваційної структури; визначення основного інноваційного продукту (товару, послуг); техніко-економічне обґрунтування; інформацію про її учасників; інформацію про її органи управління та положення про органи управління; інформацію про її науково-технічну діяльність інноваційної структури, погоджену Міністерством освіти і науки, молоді і спорту; бізнес-план; інформацію про передбачає комплекс підготовчих робіт з розгортання інноваційної структури тощо [3]. Фактично, проект технопарку містить відомості, що визначають його правовий статус, а тому має ознаки документа установчого характеру. Але законодавство визначає, що для реєстрації технопарку разом із проектом подається також статут технопарку, в якому зазначити, що окремі відомості, які, відповідно до Положення, містяться у проекті, зазначаються у статуті, як основному установчому документі. Зокрема, мова йде про інформацію щодо учасників технопарку.

...що до статусу технопарків слід узгодити з метою усунення одних і тих же ж відомостей у двох документах. Адже проект повинен концентрувати у собі положення, пов'язані із реалізацією саме інноваційної діяльності.

Підсумовуючи вищенаведене, слід наголосити на потребі системної розробки концепції правового статусу технопарків в якості юридичних осіб, що стане передумовою послідовності їх правового регулювання та підвищення ефективності діяльності щодо впровадження інновацій.

Література:

1. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні : Закон України від 8 вересня 2011 року № 3715-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua>.
2. Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків : Закон України від 16.07.1999 року № 991-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – №40. – Ст. 363.
3. Положення про порядок створення і функціонування технопарків та інноваційних структур інших типів : Постанова КМУ від 22 травня 1996 року № 549 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua>.
4. Кравчук В. М. Корпоративне право. Науково-практичний посібник для юристів / В. М. Кравчук. – К. : Юридичний центр законодавства та судової практики, 2005. – 720 с.
5. Курбатов А. Я. Правосубъектность кредитных организаций: этические основы формирования и проблемы реализации: реферат диссертации на соискание ученой степени доктора юридических наук: спец. 12.00.03 «Гражданское право, административное право, семейное право, международное частное право» / Курбатов А. Я. – Москва, 2009. – 19 с.

доцент кафедри цивільного права юридичного факультету Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

СТАН НОРМАТИВНОГО ВРЕГУЛЮВАННЯ СТАТУСУ НЕПІДПРИЄМНИЦЬКИХ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ (ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ ТА ОКРЕСЛЕННЯ ШЛЯХІВ ЇЇ ВИРІШЕННЯ)

Розвиток цивільного обороту та поява новітніх видів та організаційно-правових форм юридичних осіб зумовлюють потребу модернізації цивільного законодавства в частині їх класифікації та побудови цілісної системи, яка б відповідала вимогам цивільного обороту та засадам розвитку цивільного права як права приватного. Тенденція розвитку сучасного цивільного законодавства щодо окреслення системи юридичних осіб полягає у тому, що увага законодавця зосереджена в основному на підприємницьких юридичних особах, а от непідприємницькі попри їхню інтеграцію в соціально-економічну сферу держави та «втягнення» в майновий оборот по суті на сьогодні залишаються на периферії законодавчого регулювання.

Навіть поверхневий аналіз положень вітчизняного законодавства дозволяє стверджувати про незадовільний характер нормативного закріплення цивільно-правового становища зазначених суб'єктів цивільного права, що проявляється у закладенні різних методологічних підходів на рівні Цивільного та Господарського кодексів України щодо регламентації відносин досліджуваної сфери, закріплення відкритого переліку їх організаційно-правових форм, численних дублюваннях та неточностях, що містяться на рівні спеціальних законів, котрі присвячені регулюванню статусу окремих непідприємницьких організацій.

За майже десятиріччя чинності Цивільного кодексу України сфера непідприємницьких юридичних осіб за рівнем нормативного врегулювання